

Lonac. Detinjstvo: Srž. Sablje. Preko mokrog roga. Poklopac. U crkvenom zvoniku: Klatno. Mačka. Izviri. Nado. Proturi svoju cev kroz usta moja spremna da odahnu. Ruku sa sablasnim kutijama. Oko ukočena stabla. Čini. Muzejski mir. Mjaukni. Kao krov pod otežalim senkama pakla. U čvrstom čepu. Malobrojna usta. Oh, namerno dostojna pauna. Na vratima skapava sluz. Ukorice naplavine. Let dvorski. Puni su ambari. Čemu tuga okruga? Čemu izvrsna bačva? Sa alkama, sa domarom ptice, sa kočijama od čestog kliktanja, sa perorezima sveta, sa životarenjem želuca; olako spakovani, ne klinovima, ne obručima; krotki a most, tromi a hitnuti rob; sasvim blizu, od puta bes u rodi, od trske leluju svirala: kustos – vidi prostor kuću, iz dimnjaka korovi Velikim korakom. Gde? Krst obuzima čeljusti. U ovom mom. Lelujanju. Sve one bivše krater, led sa kljunovima, podmetnuto, ah, upakovane, porodične, figure, mermer, porod, nabranja sasvim nalik polju... Tobogan. Jezik pružen u maslinu. Kos. Strašilo. Krošnja sahla. Kosac. Britki. Zalaz. Krtog. Juče – Spremljeni u odežde, sa težama mora; posetiocu pljunuta u ruke: lavina. Ispresovani. Kao. Hor. Kreščendom. Sasvim nejasni. Izobličeni. Komadi. Leže na policama. Žive. Sulice. Punjene životinje. Instrumenti, Recnuti točkici. Začini. Zavoji. Rane: Mojom sestrom zavite. Sa karte. Pred zdanjem. Paučina

KUSTOS

Upregao sam svoj jezik kao svod lukove od lišća, dupljom krilatom, po gnezd, neopreznim usnama, poput biča poleglog nevidenim, rže, zastaje, i peni, malena utaja, kao kornačina ust, iz izmeta violinski ključ, opet oprez, opet stanaka, niti kome posteljica sa zupcima, niti kome gnezdo uvijeno u karabin, sam sebi uhoda, paket u svicu, porod obarače, i drugima onaj svitak, ispisan mrljama, grudvama, pokretnog i nepokretnog tereta, stočnih vagona, kolonija iz spremišta gde san odvaja ljusku od vrata, gde zvezde doručuju mreže, i pauk, i pauk, i ostale smilovane, i kartoteka sa naznakama: za pregib, za lub; i duh ponovljen u točku, mom, mom grobu upućenom u ljubljene, mom svetom mirovanju, sviče, gomila ukoričenog, pergament, pokazujem, pakujem, i trošim, jer zabod koplja krvari, jer strelica pogada utoku, deltu, jer potiljačni odugovlači sneg, da padne kao teg, da prekrije zvon, pleh, kašice, da padne preko moje glave kao zavojni mišić, pršljen sinovljev, ponovo juče više nego danas, ja! kustos, ubeden u postojanje vidre kroz zemlju kojom se zatrpavam, kojom se prelivam i celivam; Uže i Štap! Porcelanski bročjanici! Trgovina atlasima! Am! Paoci! Jesen. Britvom, kao ptiče zrakom, polagano: Sunce dugog srca, drugog sunca, čuva? i otkucava?

●●●

U polju uzdahne
cvet, i kad si se obazrela
obraz ti obližne
sestra vetra –

sva si bila
snovi.

●●●

Tamo sred polja stoji mi
jednogoga
ptica doma;
sama, deteta ne supruga,
stric je ne pohodi

u ponć kada ponekad
voz zapišti u daljini
kao da filharmoničari
poslednju notu
su odsvirali.

●●●

Se
poljube
nemirni
dete i Bog.

Tihi je
čas večernji
vrte se
sve

uokrug.
Dete šapne Bogu:
da sam samo
kuda otišlo bi

Vabi ga
mesec zeleni:
skrij
se kod mene!

●●●

Laka noć je mladom
kamu
na razumna čela
tih dukat poljubaca
vezla
i zveckala slatka

dok čovek
jutra mu dovuče
u prostranu sobu
i do drške, nemilostiv,
mač bleštav pokaže
zvezdama.

●●●

O ostarela ljubljano
dragane negdašnje –
a još otkad nad tobom sedi

veseli bog ljubavi?
da se probudiš jutrom
sva od ruža i s poljupcem

na bezbrižnom čelu proleća
neopisivo zaljubljena,
do dažda suza predana

u ogledalu čisto mila?

●●●

U slatkoj postelji poljupca
u ptičjem jutru se probudila,
s čežnjom umirena,
od ljubavi same živa;
još za tren oči sklopila,
anđelu pozdrav poslala,
i visoka već i čvrsta
pred zrcalo naga stala;
i od trenu koji je šumeo
kao iz čabra zaplakala.

Kao izrasla u koplju kočija lekovitog bilja, kula.
U ranu utisnuta, strašnija od mora seoba, neprestano
vazduh suv, stabljika ukoričena zlatom. sveli prezir
grnčarski, zverinje rasuto pa dozivano; svim ružnim
ruži dodvorava.

Košnica. Bršljan. O lek. Oknom. Stres. Šapama, stvor
razumni. Bezumno. Pečalba strašnog sata. O sa zaklonima
boli. Hleb brodski. Zatvoren. Spolja; žed, nakit od soli;
mumija. Batrgam, nožicama utišan teg. Smrti svrgnuta!
Oplovljava mera oko njenih vijaka, sumnjiv sluh. Pristaje.
Sporost. Svikla na bič. Čuj! Vrisnem li, ures vitla;
krilom tlapnja, krilom tašt, gore olujan u svirali svet,
gore; unoseći starini zlatni mrv, u tuđim činijama, snebljivo
sunce; ona će, ona će otploviti parajući prudom šav,
iz koga unutrašnja krv, topla mamuza, vadi vedra, mir,
da ode dah moj, njom, budući kovčeg. Plovilo. Steg kud.

Pod točkovima konja sašomljenih nogu polegla maglina.
Od mesa, Odlazi kost. Kao štap od vučijeg smeha? Dim je?
Kotva? Šta li? Ječi? Pučinom? Miris« Urlik? Opet Stvor?
Nalik patnji kojoj se izrugujem.

CENTRALNA ARHIVA

Ona igra vetar zamukao u šupljem vedru. Ona pokazuje
kazaljci zemlje kuda da urlikne. Ona otiče senama u
cvatu. Ona pokreće srebro u zamkama. Namiče omče
običajima mojih reči. Spašava. Pokret zakopanog.
Nanizane pločice. Postojeće ljubljene. Koren o sina.
O budi primorano na dubinu! Plašljiv je raskopis osvetljen
sa svih strana. Mrežama. Kanalima. Visokim zidinama:
po kojima mahovnja; puževi; glinene postelje – raznose
svoj mirni pelud, svoj vek. Da. Uobičajeno drvo spaša.
Sa njegovih grana slika vode koja preteže. Museum. Kula.
Odbačen alat. Mulj. Blatno klizište. Znam. Isprao sam
usta. Ruku po ruku. Krv po krv. Gnezdo moje otplovilo
je. Nagnuto u sebi. Mrtvo. Ne? Rasutim kanalima ga
dozivam? Dvogled? Kao nadolazeća noć. Kao sumanuta
zverad sa svojim očima otetim od lišća otpalog pod
nenadnom mišlju jednog osvetljubivog kratera. Ja!
Posebno crn. Iznosim već pečene medaljone. Livene
merdevine. Krilate stolove. Zakuske. Predjela.
Goleme pehare. Otrovnne šare. Kitare od snega. Vazdušne
snage hleba.

Svojom ribom, životinjom, pticom, snom: Zauzdavam.
Mesim. Glasove. Kolevci spremnoj na skok. Pečinske
pogače...

●●●

Pozno je već
i postelja mora
spava

nijednoga motora
glas
je ne ore

i svetlo
nijednog svetla –
aj, sada pogled

i sluh
ištu
dečaka
u omamnu preljubu.

●●●

U padu
k drvenoj nogi
noći
lovac ubit

iz jogunaste drskosti
ljubiti
stoji svih osećanja
osloboden

budan
sred tame
kao cvet,
kao stvarnost.

●●●

Jesu
Bog, kojeg
u čoveka
urok šalje,
i mladi cesar deteta
iz mlečnoga mesa;
jeste
svetla kora
ponoćnoga mora
sva iz bune
postelja ljuba
za poljupce njene

prostrta:
jesu dodiri žeženi
uzdasi,
uzdasi
Da! i Da!

●●●

Ko jednom
je ljubio
zvezde, koje sjaje
iznad Ljubljane,
i njihov blesak,
odblesak je video

ustostručen
u suzi drage
a koga potom
požuda neznanja
je zanela
u tuđe krajeve

museum
dragan grbič

deset pesama
milan jesih

MILAN JESIH (1950), pesnik i dramski pisac, jedan je od ovogodišnjih dobitnika Nagrade Prešernovog sklada. Pesme koje donosimo u ovom broju objavljene su u časopisu *Dialogi* (Maribor), br. 11 – 12, 1985.

Sa slovenačkog prevela:
M. D. Stefanović